

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

Самостійна робота

з навчальної дисципліни

Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва
для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Автор: доц. Дяків О.В.

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
№1 від “26” серпня 2021 р.

Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

Вступ

Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва є важливою складовою освітньої програми для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня “Магістр”, адже матеріали навчального курсу містять розгляд важливих питань пов’язаних з розвитком мистецтва ХХ ст. Оскільки немає чітко визначених меж початку розвитку сучасного образотворчого мистецтва, тому деякі дослідники вважають це – початком ХХ ст., інші позначають рамки цього явища останніми п’ятдесятьма роками, треті вважають сучасним мистецтво, те що розвивається з останньої третини ХХ століття. Тому для проведення аналізу передумов появи новітнього образотворчого мистецтва, що змінило та розширило філософію мистецького образу в творчості сучасних художників є важливим вивчення культурного феномену мистецтва модернізму та його вплив на формування наступних етапів трансформації художньої естетики. Розвиток нового мистецького бачення світу втілювався в течіях та концепціях митців, які представили не традиційну, відмінну від звичної форму візуалізації навколишнього світу рефлексивними засобами емоційного сприйняття. Важливим у вивченні модернізму є розгляд всіх напрямів цього мистецтва, історії виникнення та розвитку конкретних модерністичних програм і виявлення художніх ознак творчості митців. Детальне ознайомлення студентів з яскравим явищем європейського мистецтва ХХ ст. розширює світоглядне уявлення про форми, напрямки та стилі мистецтва.

Навчальна дисципліна “Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва” направлена на опрацювання студентами світової історії образотворчого мистецтва періоду першої половини ХХ ст. Цей період історії мистецтв поклав початок нової ери образотворчого мислення, побудованого на відторгненні класичних моделей мистецтва та появі інтуїтивно-чуттєвих форм інтерпретація дійсності. Складені художниками-модерністами творчі принципи і методи візуалізації зображення, стали основою для художніх експериментів митців другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. Період модернізму у європейському мистецтві означає початок змін в мистецтві, які не тільки відбулись протягом ХХ ст., а й тривають до нині.

2. Пояснювальна записка

Вивчаючи процеси мистецького феномену модернізму і постмодернізму, як двох форм розвитку образотворчого мистецтва, заглиблюємось у розуміння сутності змісту художніх особливостей творів художників-дадаїстів, сюрреалістів, абстракціоністів та інших не тільки ХХ ст., а й сьогодення. Творча формула модернізму лягла в основу сучасного мистецтва і для того, щоб володіти певним обсягом знань, умінь і навичок в художній творчості, потрібно трансформуватись відповідно до запитів часу та культури, в якій панує свобода формотворення, прагнення до експерименту, пошук цікавих не стандартних візуальних зображень. Усесторонній розвиток молодого митця повинен відбуватись під впливом світового художнього досвіду, сформованого майстрами живопису в різних стильових напрямках. Тому метою навчальної дисципліни є надання студенту базових знань з історії мистецтв певного періоду (модернізм та постмодернізм) для подальшої їхньої візуалізації в напрямку сучасного трактування стилістичних мистецьких зображень, що відображатимуть духовні, історичні, соціокультурні, економічні і технологічні етапи розвитку суспільства.

Самостійна робота проводиться відповідно до тематичних модулів навчальної дисципліни і розрахована на самостійне поглиблене вивчення низки пріоритетних завдань, що сприятимуть розвитку логічного мислення, розширенню термінологічного запасу, вироблення чіткого порядку та принципів методики засвоєння знань та набуттю відповідних професійних навик. Внаслідок виконання самостійної роботи студенти поглиблюють знання з предмету навчальної дисципліни, проводять аналіз конкретно професійних завдань, розвивають здатності до проведення наукового дослідження в галузі образотворчого мистецтва. Базові знання з актуальних проблем сучасного образотворчого мистецтва студенти отримують під час лекційних та практичних занять; самостійна робота що передбачена навчальним планом становить 60 годин.

Відповідно до мети вивчення навчальної дисципліни **“Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва”** при виконанні самостійних завдань

студенти займаються не тільки вивченням певних періодів розвитку образотворчого мистецтва, відбувається розробка авторських наукових теорій з подальшим генеруванням ідей, формулюванням міркувань, узагальненням та апробацією наукових фактів. Набутий досвід проведення самостійних досліджень сприяє удосконаленню необхідних умінь та навичок для професійної наукової діяльності.

3. Структура самостійної роботи

<i>Тема 1. Творчість митців об'єднання "Синій вершник".</i>	5
<i>Тема 2. Філософія А. Бергсона, ідеї В. Дільтея, "філософія страждань" за Ф. Достоевським та С. Кєркегором.</i>	5
<i>Тема 3. Еволюція кубізму.</i>	5
<i>Тема 4. Творчість берлінської групи дадаїстів.</i>	5
<i>Тема 5. Витоки та етапи сюрреалізму.</i>	5
<i>Тема 6. Творчість Сальвадора Далі.</i>	5
<i>Тема 7. Постмодернізм та його прояви в українському образотворчому мистецтві.</i>	15
<i>Тема 8. Український постмодерний живопис.</i>	15
Всього	60

4. Тематичний план самостійної роботи

Тема 1. Творчість митців об'єднання "Синій вершник". Дослідження творчості учасників об'єднання.

Завдання

1. Наукове повідомлення на тему «Творчість митців об'єднання "Синій вершник"».

Тема 2. З'ясування філософських концепцій модернізму.

Завдання

1. Наукове повідомлення на тему «Філософія А. Бергсона, ідеї В. Дільтея, "філософія страждань" за Ф. Достоевським та С. Кєркегором.».

Тема 3. Еволюція кубізму.

Завдання

1. Скласти обґрунтування передумов виникнення напрямку кубізму у модернізмі.
2. Дослідження творчості художників-кубістів.

Тема 4. Творчість берлінської групи дадаїстів.

Завдання

1. Проаналізувати та скласти опис творчої діяльності берлінської групи дадаїстів.

Тема 5. Витоки та етапи сюрреалізму.

Завдання

1. Проаналізувати та скласти опис витоків та етапів сюрреалізму.

Тема 6. Творчість Сальвадора Далі.

Завдання

1. Проаналізувати та скласти опис творчих періодів Сальвадора Далі.

Тема 7. Постмодернізм та його прояви в українському образотворчому мистецтві.

Завдання

1. Проаналізувати та скласти аналіз творчості західноукраїнських художників постмодерністів.

Тема 8. Український постмодерний живопис.

Завдання

1. На прикладі творчості західноукраїнських художників скласти аналіз художніх ознак постмодерного живопису.

5. Питання для самоконтролю

1. Які види мистецтва формуються в кінці XIX – на початку XX століття?
2. Які особливості культури XX століття?
3. Яку роль відіграв модернізм в культурі XX ст.?
4. Який вплив науки та техніки на розвиток культури цієї доби?
5. З чим пов'язана поява нових видів мистецтва та їх значення?
6. Скільки мистецьких течій та напрямків має модернізм?
7. Де вперше був вжитий термін експресіонізм?
8. Які творчі об'єднання пропагують експресіонізм?
9. Одна з найяскравіших особистостей творчого об'єднання “Міст”?
10. До якого об'єднання належав Кандинський, Явленський, Марк, Маке, Кубін?
11. Що передає експресіонізм?
12. В яких роках виник “кубізм”?
13. До якого напрямку відноситься творчість Е. Мунка?
14. Яку назву мав період творчості Пабло Пікассо (1901 – 1904 рр.)?
15. Скільки етапів мав кубізм Пікассо?
16. Які назви мали етапи кубізму Пікассо?
17. Який відомий художник належав до напрямку мистецтва “кубізм”?
18. Який мистецький напрям існував паралельно з кубізмом?
19. Якому художнику належать твори “Дівчина що біжить на балконі” та “Дугоподібна лампа”?
20. Хто є ідейним лідером абстракціонізму?

21. Завдання художника-абстракціоніста полягає у?
22. Де виник дадаїзм, як художній напрям?
23. Хто з митців належить до дадаїстів?
24. Хто очолював берлінську групу дадаїстів?
25. Хто дав теоретичну програму сюрреалізму?
26. Чиє філософське вчення склало основу сюрреалізму?
27. Хто був засновником “метафоричного живопису”?
28. Творчість якого художника поклала початок “салонному сюрреалізму”?
29. Де зародився “атомний сюрреалізм”?
30. Абстрактне мистецтво – це...
31. Скільки періодів було в англійському поп-арті?
32. До якої школи поп-арту належить Енді Уорхол?
33. На які роки припадає розвиток поп-арту в США?
34. Коли виник оп-арт?
35. Хто з перчислених митців є представником оп-арту?
36. Що означає термін оп-арт?

6. Оцінювання результатів самостійної роботи

Контроль самостійної роботи відбувається у формі усних наукових повідомлень, письмових тестувань та оцінювання самостійно виконаних письмових робіт.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати студенти за теми самостійної роботи								Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
2	2	2	2	2	3	2	5	20

7. Рекомендована література

1. Андреева Е.Ю. Постмодернизм. Искусство второй половины XX - начала XXI века / Е. Ю.Андреева. СПб.: Азбука-классика, 2007 (Новая история искусства). 488 с.
2. Бабунич Ю. Модернізм і пошуки нових принципів формотворення в українському живописі кінця XIX – першої третини XX ст. / Ю. Бабунич. Вісник ЛНАМ. Вип. 26., 2015. С. 128 – 141.
3. Батракова С. П. Искусство и миф: Из истории живописи XX века / С.П. Батракова. М.: Наука, 2002. 215 с.
4. Власов В. Большой энциклопедический словарь изобразительного искусства / В. Власов. Т. 4. СПб: Лита, 2000. 831 с.
5. Голубець О. «Хронометрия» Романа Романишина. Секреты органического сочетания архаики и глобального информационно-цифрового кода современности / Орест Голубець. - URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/v-konce-dnyu/hronometriya-romana-romanishina>

6. Гройс Б. Топология современного искусства / Борис Гройс. - URL: <http://xz.gif.ru/numbers/61-62/topologiya/>
7. Кржавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посібн.: У 3 ч. Ч. 3. Львів: Світ, 2005. 268 с.
8. Куликова И.С. Философия и искусство модернизма / И.С. Куликова. М.: Изобр. искусство, 1980. 178 с.
9. Курочкин В. А. Экологическая тематика в городском арт-дизайне / В. А. Курочкин // «Архитектон: известия вузов». № 42, июнь, 2013. - URL: http://archvuz.ru/2013_2/16
10. Личковах В. Філософія сучасного мистецтва (Вступ до некласичної естетики) / В. Личковах // Зелена лампа: Учебный культурологический журнал. 1999. № 1-2. С. 34-36.
11. Лобановський Б.Б. Українське мистецтво другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / Б.Б. Лобановський, П.І. Говдя. К.: Мистецтво, 1966. 145 с.
12. Малахов Н. О модернизме / Н. Малахов. М.: Изобр. искусство, 1975. 110 с.
13. Маркаде В. Український внесок до авангардного мистецтва початку ХХ ст. / В. Маркаде // Сучасність. 1980. Вип. 7-8. С. 202-221.
14. Модернизм: анализ и критика основных направлений. М. : Искусство, 1987. 95 с.
15. Модернізм. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2 : М – Я. С. 64-67.
16. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. /ІПСМ АМУ; Ред. – упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. – К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 2. 656 с.: іл.
17. Рычкова Ю. В. Энциклопедия модернизма / Ю. В. Рычкова. М.: Издательство ЭКСМО-Пресс, 2002. 224 с., илл.
18. Соловійов О. “Нова хвиля” в українському мистецтві 90-х рр. ХХ ст. та її трансформації / Олександр Соловійов // Сучасне мистецтво: наук. зб. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. К., 2004. Вип. 1. С. 34 – 47.
19. Сидоренко В. Візуальне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ ст. / В. Сидоренко // Сучасне мистецтво: наук. зб. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. К., 2005. Вип. 2. С. 52 – 63.
20. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століття / В. Сидоренко. К.: ВХ [студіо], 2008. 187 с.
21. Символизм в авангарде. М.: Наука, 2003. 443 с.
22. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Зб. наук. пр. / ІПСМ АМУ /Редкол.: А. В. Чебикін (керівник), О. С. Тимошенко (голова), А. П. Лащенко, В. Д. Сидоренко та ін. К., 2005. Вип. 1: Еволюційні процеси у музичному мистецтві: Від минулого до майбутнього (Київ – Донецьк). 256 с.: іл.
23. Хофман В. Основы современного искусства. Введение в его символические формы / Пер. с нем. А. Белобратова; Ред. И. Чечот и А. Лепорк. СПб.: Академический проект, 2004. 560 с.